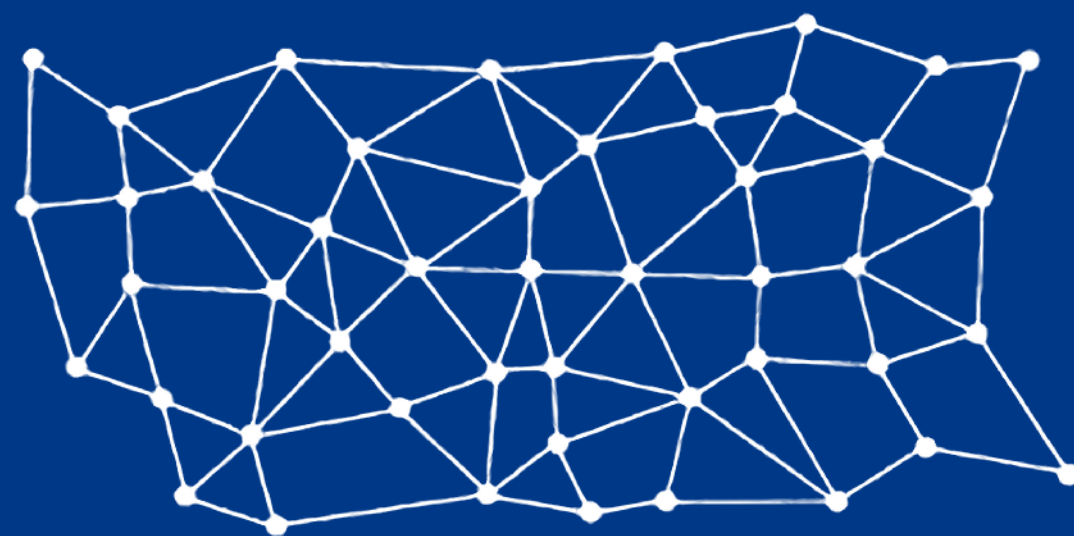
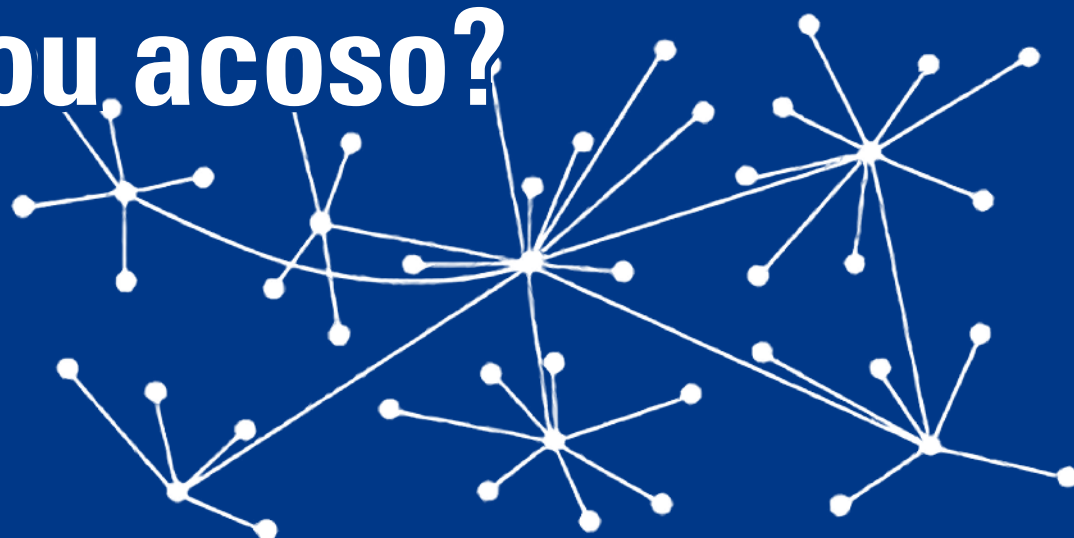

ANO XXXI • Nº 825 - Do 31 de xaneiro ao 13 de febreiro de 2011

estado das autonomíaas: ocaso ou acoso?

A foto que fala

Tunisia. Un país en revolución.

O trasno Nada é de balde

Daniel López

Co da cidade da cultura repítense os mellores toques de calidade dos nosos oráculos. Determinado xornal -o que quita e pon gobernos- irritase co dispendio, pero rañas un pouco para ver o fondo do asunto e váiseche confirmando a sospeita de que o verdadeiro problema para eles é que o monumento en cuestión está no Gaiás e non no monte de San Pedro ou en Penamoa. Porque ese mesmo medio non ten problema coa burrada de facer dous portos exteriores a unha milla de distancia, nin co empeño titánico de conseguir que “la ciudad

estado” teña o seu aeroporto internacional, nunha área urbana ben pouco idónea, como teimuda réplica localista a outro aeroporto maior, situado a cincuenta quilómetros.

Evidentemente que temos un problema co Gaiás. Un problema de dimensión, de oportunidade, de deseño, de planificación, de incompetencia. É espectacular. Un espectáculo difícil de soste.

Agora inauguraron unha parte. E un queda pampo. A noticia, a mensaxe, é que a entrada ao complexo arquitectónico, á terceira marabilla moderna do mundo é.....gratis! Gratis, pola cara, un choio máis. Si, tal cal, despois de toda a polémica, despois de constatar que foi unha arroutada faraónica dun presidente en horas baixas ao que lle esvaraban os números, despois de debates e faladoiros, de proxectos e discursos sobre como rendibilizar semellante investimento, despois de todo iso e moito máis, veña bicoca!

Non me vale dicir que agora é gratis, pero despois non. Tampouco que se pos a un euro por cabeza apenas

recadarías cen mil. Nin que é difícil xestionar o acceso ao complexo con pago de billete. Perdón, pero non. A mensaxe é funesta.

Nade é gratis e, menos, a cidade de Cultura. A caixa é común. Da mesma caixa que faltan cartos para soste unhas políticas de atención social e sanitaria dignas, da mesma que necesita cobrar algo polos servizos de atención a dependentes, da mesma que deixa de financiar servizos e programas esenciais e pioneiros, da mesma que só ten insuficiencias para o ensino e para a cultura de base ...de aí saen os cartos para soste a cidade da cultura. E non serán poucos.

Estamos facendo políticas non sustentables. Seguimos pensando a vida en clave de crecemento imparable. O AVE come o tren de proximidade. As autoestradas o transporte público (co combustible case a euro e medio). A agroindustria as explotacións familiares. O mausoleo a cultura viva. E aínda por riba, dando a impresión de que as cousas son gratis. Nin a crise fai entrar en razón os mercaderes electorais.

Editorial Demasiado autonómicos?

A crise dá para cuestionar case todo. E, efectivamente, por mor da crise, o goberno socialista está a facerlle todo o traballo a un hipotético -xa veremos- goberno do PP. Lexislación laboral que cambia, abaratando o despedimento; pensións que deixan de ser o que eran; estado social de rebaixas. E o debate atinxe, como non, á cuestión das autonomías, outro logro -menos pequeno do que semellaba- do actual marco constitucional e que agora se pon en cuestión.

Porque a cuestión, desde o principio, se está deformando desde toda a aparataxe da dereita mediática. Como hai que racionalizar o gasto administrativo, aprobeitase, sen un debate serio por medio, a poñer a proa contra as autonomías que, no imaxinario da dereita, son as culpables da disolución da unha, grande e libre. Especialmente, como non, as nacionalidades “separaristas”.

Pero cómpre sermos serios. O proceso descentralizador supuxo un achegamento dos centros administradores das grandes de servizo público (educación, saúde, servizos sociais e de emprego, desenvolvemento rural e pesqueiro, etc.) ás poboacións receptoras, unha adaptación ás singularidades desas poboacións e mesmo unha sá competencia por innovar e servir á cidadanía. E foi unha descentralización de poder, de competencias políticas. É esencial á actual constitución o poder político, lexislativo, das autonomías. Non son unha mera sucursal do Estado.

As autonomías non son unha mera sucursal do estado

Pero o proceso tivo sempre problemas. Para descafeinar as autonomía históricas -Cataluña, Euskadi e Galicia- deuse o famoso café para todos. Mesmo para quen non quería café senón unha simple infusión de menta. Creáronse autonomías uniprovinciais, e cidades autónomas, nas que se dan solapamentos de administracións sen xeito.

Si, hai que racionalizar as administracións. A primeira a do Estado. Non se pode estar quince anos perdendo competencias e mantendo o mesmo aparato administrativo, os mesmos dinosauros: INEM, INSERSO, etc. En segundo lugar as Deputacións: non se poden crear as Autonomías e deixar intactas esas estruturas, borbónicas de dereito e caciquís de feito, que só fan duplicar o que concellos, mancomunidades ou o goberno autonómico xa están a facer. E por último, cómpre reagruparen concellos e facer esas comarcas administrativas pendentes, para rendibilizar servizos e funcionarios.

Pero cada nivel administrativo é un “nicho” para colocar cargos e carguiños dos partidos alternantes. Ese é o gran problema.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Supoño que ti coma min estarás un pouco farto dos famosos “días de.” Refírome a esa lista interminable de días que serven para conmemorar todo o que queirades. Son tantos e tan variados que algúns poden soar excesivos. Sabiades que hai un Día do correo?

(que me perdoen os carteiros que me len). Sabedes que hai un Día mundial da televisión? (se cadra ese día Belén Esteban ten vacacións, bendito sexa ese día). Sabedes que hai un Día mundial do sono? (que me perdoen desta volta os insomnes).

Pero hai algúns polos que deberíamos apostar decididamente. Refírome ao Día da Paz. Cando leades isto xa pasou

o 30 de xaneiro. É fermoso ver como se celebra en boa parte das escolas, colexios e institutos. Hai todo un traballo educativo detrás de cada actividade. Hai unha aposta por iso que tanto dicimos e que ás veces non cremos de que a educación pode transformar o mundo. Hai actividades máis amplas e menos, pero mediante a pequena sementeira que imos facendo cos nosos picariños, o mundo vaise facendo menos violento. Estou convencido de que ti es dos que dis que son precisos 365 Días da Paz ao longo do ano. Tes razón. Un día non chega. Pero sempre temos o recurso de achegarnos ás actividades do Seminario Galego de Educación para a Paz. Eles levan sementando anos da paz de 365 días. Benaventurados os pacíficos.

1

3

2

4

A peneira

1

Houbo máis **ADOPCIÓN**s o ano pasado: 338 fronte ós 279 do 2009. A pobreza é 33% máis aguda nos nenos/as: 1 de cada 5 en Galicia(4 no Estado). 1464 están baixo tutela da Xunta. 266 acollidos en familias e 105 con algún risco. Outros 37 urxen a atención dalguén. A asociación *Meniños* asiste 1300 familias e 1600 nenos. En 6 meses do 2010 114 recibiron terapia debido a malos tratos no fogar.

2

Vigo fai un albergue, (á fin!) cando morreron 34 indixentes na rúa en 11 anos. Dende 1967 os Misioneiros dos enfermos pobres atenden transeúntes, enfermos crónicos e discapacitados na Casa de **ACOLLIDA** (154 residentes, 38 camas de transeúntes e rehabilitación para 12 consumidores con VIH). Vigo dedicoulles esta rúa en Teis.

3

Cada galego consome 14 litros de **AUGA**. O 13% da poboación faíno sen control sanitario, pero en boas condicións. 273.000 xestionan as traídas, debido á dispersión. Perdemos ao día 110.000 m³ en fugas, abondo para abastecer A Coruña e Vigo. Na foto, 3 alumnas do IES de Cambre, na Domus, agasalladas co Premio Luís Freire pola investigación da análise dunha gota.

4

A CRUZ VERMELLA ten un curso para maiores en Noia. En Lugo asesora 50 retornos de inmigrantes en 2 anos. 850.000 urxencias no Estado (9,6% máis ca no 2009 e 27,6% máis ca no 2008). Na foto, o co-operante Manuel Veiga de Lugo. Son 190.000 voluntarios e 900.000 socios para 150 proxectos de desenvolvemento en África e 200 en América.

5

6

7

8

5

A XX Feira do libro de Cuba comeza o 10 cando celebramos os 50 anos de **MEMORIAS DUN NENO LABREGO** (Arxentina, 1961), o ano que Neira foi para Cuba. O libro máis lido e editado dun escritor vivo (31 edicións en galego). E o máis traducido, mesmo ao braille. Na Habana hai 49 sociedades galegas e 250.000 amañan o pasaporte galego

6

EUA dedicou o 17 ao cabodano de Luther King, asasinado no 68. Urxe o labor sandador de desintoxicarmos a política incendiaria. O agresor de Arizona planificou o atentado e mercou 5 armas cando a opositora a Giffords atizaba na campaña: "Deamos no branco. Axude a sacar a G.G. do cargo. Dispare o cargador completo dunha M-16 con Jesse Kelly".

7

72 xornalistas foron asasinados no 2009, e 42 no pasado, o 50% en asuntos políticos. Wiki-leaks ameazado, remove a acusación, 8 anos despois, contra o exército dos EUA que matou ao cámara **COUSO**, de orixe ferrolá. A difusión da crueldade do imperio e secuaces é un trallazo para os que ollan para outro lado. Xa se sabía que asaltan a verdade.

8

Son 10.000 **EVANXÉLICOS** en Galicia, e 25.000 simpatizantes, que buscan a unión. Na foto, Jaime Fernández (Ourense 1960) que conta con máis de 1000 emisións radiofónicas, 1200 emisións de *Nacer de novo* na TVG, ou a tradución chinesa do seu libro *Cambio de ritmo*. Podemos seguilo os martes antes do último telexornal e os domingos ás 08:30. Na radio, ás 07:30.

Alfonso Blanco Torrado

Horizonte universal

Carta aberta ao papa

Feli Curiel (Bilbao)

Teño medo, Santo Padre

Xa sei que é unha ousadía escribir unha carta ao Papa, pero necesito expresar os meus sentimentos cristiáns, de muller, e de muller formada teoloxicamente. Necesito expresar as razóns da miña esperanza cristiá e que cada vez máis non as encontro na liña oficial da igrexa por ese afán restauracionista e de vixía enfurruñado con que observa ao mundo.

En novembro do pasado ano estiven en Santiago, unha semana antes que chegase vostede. Non ía buscando o xubileu do ano compostelán, nin contemplar o ambiente con que se preparaba a súa chegada. Se lle son sincera ambos os acontecementos vivinos con bastante indiferenza. A súa estancia en Santiago seguina por TV nalgún informativo, pero como quen contempla un evento que non vai con ela.

A súa presenza non avivou a miña fe. Non son mitómana: nin en política nin en relixión. As coroas e as tiasas recórdanme ás películas de cartón-

va nin irreverente. Educáronme a chamar de vostede á xente maior e que me merecía respecto e agarimo: a meus pais, os meus profesores, ás autoridades coas que tiven algunha relación. Unha carta escrita co corazón, como eu o estou facendo, sería imposible escribir a palabra Santidade. Como facelo se trato de “ti” a Deus cando lle rezo, e é tres veces santo!

mo teoloxal, identifiquemos a Pedro, non coa figura do papado, senón cos teólogos, moitos deles defenestrados pola Curia e pola Congregación para a Doutrina de Fe? E que está a pasar para que eu e tantos millóns de católicos busquemos o remol do noso seguimento a Xesús, o Cristo, na teoloxía vilipendiada? Eles son o noso Pedro, aínda que esta afirmación miña soe a ousada. Ousada eu ou, quizais, ousados os que con falsa iluminación divina ceiban decretos condenatorios a moitos teólogos: Sobrino, Pagola, Schillebeeckx, Arregui, Torres Queiruga e outros máis que descoñezo. Estes son auténticos Pedros que saben atopar razóns de esperanza cristiá, transmitíndoas con fidelidade creativa, como acuñou Häring.

Predícase unidade, pero a escisión da igrexa vívese ...e sófrese

pedra que vin na miña infancia sobre faraóns e reis. Cando fun maior e estudei Historia impresionoume saber que os faraóns proclamáronse Fillos de Deus e que no catolicismo ao Papa recoñecemoslle como representante de Deus na terra. Por enésima vez escoitei esta categoría no funeral de Xoán Paulo II. Que tentación temos os seres humanos a meter a Deus nas nosas vaidades históricas!

A miña intuición

E xa empecei a falar do xato e a esquecer o trato. Porque esta misiva só ten como fin confiarlle a vostede unha intuición. Se me dirixo a vostede con este título de respecto e non de Santidade, non é por ser irreflexi-

Daquela non cheguei a Santiago en avión, senón en tren. Once horas de viaxe dan para pensar sobre a vida, a familia e a miña fe. Contemplando a beleza do outono castelán, pensei que unha parte dos crentes católicos imos descubrindo as razóns da nosa fe en autores prestixiosos e que a Igrexa, celosa do seu depósito de fe en hibernación secular, vains devorando como o deus Saturno ao seu fillo.

Recordaba aquela frase de Xesús a Pedro: “anima teus irmáns na tribulación”. E teimudamente recordaba ese versículo da 1ª Carta de Pedro, 3,15: “Saber dar razóns da miña fe”. Que está a pasar na Igrexa de Cristo onde vostede é guía espiritual para que moitos cristiáns, ante tanto anacronis-

Por que digo medo?

Para min son tamén Pedro todos os curas que coñezo e que a súa palabra tanto desde o ambón como na pastoral, son fogoneiros de Deus nas súas comunidades.

Si, teño medo. Medo do dano que se lles está a facer a moitos dos que nos axudan a arrostrar a nosa fe nesta época en que declarase cristián, e católico, en certos ambientes é motivo de rexouba. Medo e preocupación pola ingratitud con que se avalía a

obra destes homes e mulleres que nos animan a ser pedras vivas cunha fe actualizada. Medo porque vostede deixou caer, moi sibilamente, que moita da teoloxía escrita nesta época é filla do Anticristo. O parágrafo tomeino do prólogo do seu libro sobre Xesús de Nazaret. Tratei de ler o seu libro e caeume das mans. Ese Xesús non era o dos Evanxeos. A Pagola

Unidade? A costa de que?

Pois teño que dicirle que fun a Santiago á homenaxe dun gran teólogo galego, Torres Queiruga, co gallo do seu 70 aniversario. Asistimos ao Foro uns 150 crentes católicos. Ningún bispo. Non hai que implicarse coa fe dos profetas.

Crucei a praza do Obradoiro nunha tarde de intenso orballo. Mirei o mastodóntico presbiterio que prepara-

tantos crentes católicos imos descubrindo a fe en autores que a Igrexa devora!

acusárono diso e ironías da miña fe, o Xesús de vostede non me invitaba a segui-lo. Ser un Papa-escritor ten que ser como o personaxe do conto “O emperador que ía espido pola rúa”.

Xa ve o que pasa con escribir. Digo máis do que quixera dicir. Vostede saberame desculpar e entender porque máis dunha vez seguro que sentirá certo proído por escribir, alá hai ben anos, aquilo de que “o cristián que non é crítico coa Igrexa que ama non lle infunde moita credibilidade”.

ban. Non sentín nostalxia por non estar presente na súa chegada. A quen ía ao meu lado, bisbeille: “Non hai dúbida. A escisión da igrexa vívese e sófrese, outra cousa é que, desde esa atalaia ministerial, se nos conte que hai que fomentar a comunión cristiá. A conta de que?”

O domingo asistín a unha misa onde se celebraban dous bautismos. Segundo o cura, borráronlle aos rapaciños o pecado orixinal co que naceran. Todo perfecto, segundo o Catecismo da

Igrexa Católica de 1992. O que non me explico é como segue a haber profetas na nosa Igrexa.

Pois si, teño medo. Non teño unha fe medorenta, senón medo desta Igrexa que se nos bota enriba. E aínda por riba son muller. Descúlpeme, de verdade, que viva a miña “parresía” cristiá un pouco á marxe da súa palabra.

Mentre, por aquí, pola miña diocese, teño que dicirle que hai un outono eclesial.

O CARRABOXO por JOSÉ LOIS

Actualidade

Nós, as mulleres na igrexa

Exeria. Mulleres cristiás galegas

Hai dous anos que dende a Asociación Mulleres Cristiás Galegas-Exeria abrimos un espazo de reflexión e consenso sobre diferentes temas clave. O resultado do primeiro ano foi un documento que fixemos público e que titulamos “O aborto como interrupción voluntaria do embarazo”.

Agora damos a coñecer o segundo documento que leva como título “Nós, as mulleres na Igrexa”. Con el queremos expresar publicamente o noso sentir e o noso pensar como mulleres na Igrexa católica. Somos mulleres de gran fe, sentímonos moi queridas por Deus e sentimos pertencer de pleno dereito á Igrexa.

A. INDIVIDUALMENTE

As mulleres na Igrexa somos valiosas, vimos traballando nas parroquias e nos diversos ámbitos da Igrexa empregando a nosa enerxía, o noso tempo e moito amor, con grande implicación ao longo de moitos anos da nosa vida.

Dende hai décadas, as mulleres vimos desenvolvendo actividades, traballos e funcións numerosas dentro da Igrexa: animadoras de grupos de catequese e confirmación, profesoras de relixión, encargadas da limpeza e do coidado dos templos; participamos en movementos, estudamos teoloxía, promovemos grupos de oración, exercemos cargos directivos en colexios, coordinamos catecumenados de xente adulta, traballamos en formación, colaboramos en asociacións eclesiais, animamos a liturxia dos domingos, etc.

Na actualidade, observamos que se están a vivir diferentes situacións enmarcadas nunha busca plural:

- Unhas sentímonos acollidas e aceptadas nos espazos eclesiais nos que participamos.
- Outras, malia notarmos a involución eclesial, seguimos participando nas nosas parroquias, grupos e movementos, ben por inercia, ben por fidelidade.
- Unhas decidimos non ter implicación parroquial. Decidimos non ir a misa. Decidimos non desempeñar ningún papel dentro desta estrutura eclesial. A nosa pertenza á Igrexa é nula na práctica e non sentimos necesidade de “estar aí”. Experimentámonos na fronteira.

d. Outras vivimos crises vitais e nelas descubrímonos na nosa dimensión de muller, ampliando a propia conciencia feminista e entendendo a vida e a fe con novos criterios, desligándonos dos ámbitos eclesiais por saúde e buscando outros espazos onde non sentímonos anuladas.

e. Algunhas de nós vivimos o noso compromiso promovendo e participando en espazos eclesiais de base existentes en Galicia (Escola de Espiritualidade, clases de Teoloxía, Irimia, Encrucillada, Movemento Rural, grupo de Acompañamento Espiritual, Romaxe de Crentes Galegas/os, misas e actividades de certas parroquias e outros grupos, etc.), que nos permiten seguir vinculadas desde a nosa fe.

f. Outras optamos por crear colectivos de mulleres e participar neles. Desde aí, recreamos novos camiños circulares e igualitarios. Tanto en Galicia como a nivel do Estado español, as mulleres estamos a autoorganizarnos na Igrexa.

g. Unhas sentimos cansazo e dor acumulada. Sentímonos defraudadas tras moitos anos adicados ao traballo dentro da Igrexa. Desde a fe persoal cuestionamos e vivímonos en conflito constante, fartas de tanta dobre moral. Étrannos enfado e carraxe, doídas coa “montaxe eclesial” que sentimos lonxe do camiño de Xesús. A nosa relación coa Igrexa tórnase de amor/odio, e na medida en que nos empoderamos sabemos que “eles” sós non representan a Deus na Terra.

h. Outras sentímonos desorientadas: o que viviamos antes xa non nos vale e aínda non temos outras referencias claras.

i. A maioría seguimos a vivir desde unha dimensión espiritual que nos resulta vital e que xorde desde o fondo do noso ser de mulleres.

COMO COLECTIVO

a. Somos maioría numérica dentro da Igrexa e somos conscientes de que, durante séculos, estivemos a sostela. Notamos que deixamos moitas das nosas enerxías na Igrexa e descubrimos que se dá, en cambio, unha total falta de recoñecemento cara nós.

b. Os mecanismos de relación aprendidos son xerárquicos (de “arriba a abaixo”). Para os estamentos xerárquicos (curas, bispos), as mulleres somos un colectivo ao que dirixir. O noso papel aprendido socialmente é aceptar e traballar, coidar e servir, e iso levámo-lo aos ámbitos eclesiais, reforzado por unha espiritualidade patriarcal sacralizada.

c. Constatamos que a Igrexa nos invisibiliza coma mulleres e coma colectivo de mulleres. Reforza que existamos en silencio e caladas, sen reaccionar ante esta situación. As mulleres provimos dunha formación social e eclesial onde a norma é “estar caladiña e portarse ben”. A nosa configuración de xénero obstaculiza saír dese patrón de conduta e lévanos a claudicar e contemporizar en moitas ocasións.

d. Non podemos deixar de ser consideradas menores de idade, non podemos expresarnos como adultas, non podemos mostrar a nosa madurez nin manifestar pensamento propio. Non temos voz nin

autoridade. Non temos ningún poder nin peso nas decisións.

e. Sentimos un desexo fondo de ser fieis á Igrexa e iso impídenos tomar distancia, porque semella que facer ruptura coa xerarquía é facer ruptura coa Igrexa.

f. Tendemos a situármolos nos espazos eclesiais a título persoal, repregándonos na nosa vida individual; un patrón de opresión que nos dificulta ter clara a nosa identidade como mulleres e significarnos como colectivo.

g. Na Igrexa xerarquía, a estrutura e o funcionamento son patriarcais. Os espazos eclesiais están liderados exclusivamente por homes, a autoridade é masculina e as decisións, nese contexto, adquiren lexitimidade sagrada desde un Deus masculino.

h. Nos espazos eclesiais de base existentes en Galicia, onde hai equipos de homes e de mulleres -incluso con maioría de mulleres-, son os compañeiros homes quen maiormente detentan imaxe pública e recoñecemento, mentres moitas mulleres realizamos traballos, gastamos enerxías e tempo e quedamos en segundo plano. Neses equipos e grupos mixtos tenden a reproducirse as situacións de dominio da sociedade.

i. As mulleres tendemos a priorizar e traballar en proxectos “para todos” (que tenden a ser masculinos e en perspectiva masculina) e, en cambio, non priorizamos

os nosos proxectos e os nosos intereses de xénero.

l. As mulleres estamos despertando á conciencia de sermos mulleres. Estamos empezando a exercer visiblemente a nosa capacidade de autoorganización desde esa nova conciencia feminista. Isto sérvenos de alimento persoal e fai agromar iniciativas con bondade intelixente. Situámonos nas marxes, noutros tipos de espazos, denunciando. Estamos desaprendendo a sumisión e os modos de relación patriarcal.

m. Estamos aprendendo a tomar a palabra, a empoderarnos, a crear pensamento teolóxico propio, a exercer liderados horizontais e a recoñecer os liderados das outras. Estamos practicando a solidariedade de xénero, reforzándonos e apoiándonos mutuamente; estamos practicando o autorizarnos, que é recoñecermonos mutuamente autoridade. E esa práctica vai á vida, ao traballo, á familia, á parroquia, á parella, á comunidade, á política, á vecindade... cun efecto multiplicador.

n. Co feminismo espertamos á conciencia de sermos mulleres e coa nosa espiritualidade facemos achegas ao mundo do feminismo.

ñ. As mulleres, individual e colectivamente, abrimos para a sociedade e para a Igrexa un camiño de ir despertando a unha nova conciencia.

NÓS, MULLERES DA ASOCIACIÓN MULLERES CRISTIÁS GALEGAS EXERIA, individualmente e como colectivo organizado, queremos tomar o noso espazo e exercer liderado para os cambios. Queremos dicir a nosa palabra pública, queremos relacionarnos desde a horizontalidade e construír estruturas de Igrexa desde a igualdade e o respecto ás diferenzas.

Daquela:

a. **APOSTAMOS POR UNHA IGREXA** democrática e plural, onde as mulleres teñamos liberdade para ser; unha Igrexa que poña en práctica os dereitos sociais e sexa respectuosa coa achega de mulleres e homes; unha Igrexa de base, de fronteira, tecendo redes en horizontal e nas marxes; unha Igrexa alternativa cun liderado distinto.

b. Apostamos por unha Igrexa que volva ás súas orixes, ao espírito de Cristo e á súa mensaxe sempre anovadora, liberadora e humanizadora. Os cambios na Igrexa están a ser lentos, mesmo involutivos nos últimos tempos. Sabémonos nas marxes e non queremos soste esas estruturas involutivas.

c. Apostamos por unha Igrexa de mulleres e homes sen medo do propio corpo e, en concreto, sen medo ao corpo das mulleres, demonizado ao longo dos séculos pola moral eclesial.

d. Apostamos por unha Igrexa festiva, de celebración e gusto pola vida, que recupere o sentido e a dimensión de pracer.

e. Apostamos por unha Igrexa que rompa co modelo patriarcal: co Deus masculino e alonxado e coas estruturas de dominación masculinas; unha Igrexa que recupere o feminino de Deus, capaz de celebralo tamén como Deusa.

Municipais 2011 A economía municipal

Pedro Pedrouzo Devesa

Con este artigo comeza unha pequena sección de curta vida sobre as vindeiras eleccións municipais. Nela trataremos de facer unha pequena introdución ás áreas de política municipal máis salientables: servizos sociais, economía, urbanismo e mobilidade (tráfico). Son as catro áreas municipais que consideramos teñen máis repercusión na vida diaria dos habitantes de calquera concello de Galicia. Agardamos que, unha vez publicadas, todos esteamos nunha mellor disposición de esixir e elixir máis e mellor aos nosos representantes municipais, responsables de xestionar moitos miles de euros públicos.

Hoxe toca a economía municipal, fea e desagradable como poucas materias. Non engano a ninguén se digo que é latosa de explicar e de entender. Hoxe toca sufrir un pouco (se de verdade vos interesa saber canto paga cada ano o voso concello polos xuros dos préstamos que pediu, ou canto ten previsto gastar en publicidade). Pero este é o primeiro paso para saber cousas como se pagamos moito ou pouco pola auga que usamos. Así que non perdamos máis tempo. Se queredes, os máis aplicados podeades entrar na páxina do concello que eu tomo como exemplo (Lugo: http://www.lugo.es/cs/multi-medias/2011_orzamentos.pdf) e ir seguindo as páxinas que se citan ao longo do artigo.

Dúas son as partes que compoñen as contas ou orzamentos dun concello: os ingresos e os gastos.

canto custan os servizos públicos e como se van financiar?

O orzamento de ingresos

Os ingresos que ten un concello divídense en capítulos e son (páxina 148):

Capítulo 1: impostos directos.

Capítulo 2: impostos indirectos.

Capítulo 3: taxas, prezos públicos e outros ingresos.

Estes primeiros tres capítulos son fiscais e veñen marcados polos distintos tributos e pagamentos que facemos os cidadáns ás administracións públicas: desde o IRPF ou o IVE (que recada o Estado para logo dar unha parte aos concellos), ata o IBI ou o imposto de circulación (que recadan os concellos). Tamén aquí se inclúen os cartos que pagamos polo servizo de lixo, pola auga, por ocupar o espazo público para actividades privadas (por exemplo, aparcarse en zona ORA ou colocar as terrazas das cafeterías).

ORZAMENTOS 2011

Se vos fixades nas páxinas seguintes á 148, aparecen as estimacións que o concello ten sobre o que vai ingresar este ano por cada cousa. Por exemplo, por subministrar auga conta cobrar 4.300.000 euros (páxina 152), por recoller lixo, 6.500.000 euros, e polas terrazas que colocan as cafeterías nas nosas prazas e rúas, 90.00 euros (páxina 154).

Estes tres capítulos son importantes porque a maior parte dos ingresos que aparecen neles son regulados polas chamadas ordenanzas fiscais, que son normas que recollen, entre outras cousas, canto imos pagar por distintos servizos públicos que recibamos. Esas ordenanzas apróbanse en pleno e con elas se debate, por exemplo, canto debe pagar unha familia por enviar o seu neno a unha escola infantil pública, ou por enviar un maior a un centro de día. As ordenanzas fiscais pasan sempre desapercibidas no debate público, pero a súa importancia é grande pois recollen a solidariedade fiscal que estiman os nosos representantes municipais. Quen debe pagar e canto por cada cousa. E nestas ordenanzas pódense establecer moitísimos baremos en función dos ingresos, da renda familiar, da saúde, da discapacidade, etc. Todos sen perder un dato: o custo de ofrecer o servizo. Canto custan os servizos públicos e como se van financiar? Que parte deben poner os usuarios e que parte todos?

Capítulos 4 e 7: transferencias correntes e de capital. Estes capítulos reco-

llen a previsión dos cartos que lle van ingresar ao concello o resto de administración públicas e as empresas privadas sen contrapartida ningunha.

Capítulo 5: ingresos patrimoniais. Aquí recóllese a previsión de ingresos por xuros bancarios, entre outras cousas. O concello ten contas bancarias nas que lle ingresamos o diñeiro, e polas que, como todo o mundo, recibe uns xuros do banco.

Capítulo 6: alleamentos de investimentos reais. Aquí coñecemos os cartos que espera cobrar o concello pola venda de solares municipais ou calquera outro ben inmobile que posúa e planea vender. Neste caso, o concello prevé vender solares por valor de 1.800.000 euros (páx.159). A ver se ten sorte!

Capítulo 8: activos financeiros. Son os préstamos que lle devolven ao concello as entidades ou persoas que tiñan algunha débeda con el, anticipos que concedeu ao seu persoal, etc.

Capítulo 9: pasivos financeiros. Os cartos que veñen dos préstamos que lle pide o concello aos bancos.

O orzamento de gastos

Da mesma forma que hai nove capítulos de ingresos, hai tamén nove capítulos de gasto, algúns deles de idéntico nome e que se poden comparar entre si. Por exemplo, no capítulo nove de gasto aparece a contía que amortiza o concello dos préstamos que pediu. Se o capítulo IX de

ingresos é maior que o de gastos (ingresou máis do que pagou), o concello aumenta o seu endebedamento. Ese ano todos os cidadáns se beneficiarán disto (haberá máis cartos para eles), pero nos anos seguintes terán que devolver parte do pedido (capítulo IX de gastos), máis os xuros (capítulo III de gastos).

Como xa adiantei, os gastos tamén se dividen en nove capítulos (páxina 10 do pdf municipal):

Capítulo 1: gastos de persoal. Con eles pagamos as nóminas do persoal que traballa no concello.

Capítulo 2: gastos correntes en bens e servizos. Auténtico caixón de xastre onde todo cabe. Con este capítulo pagamos desde os folios ata os servizos das empresas que xestionan o tratamento da auga ou a recollida do lixo (no caso de que eses traballos non os faga persoal municipal). É dicir, as externalizacións (ou privatizacións *brandas* de servizos públicos) están aquí. Queremos saber canto se lle paga á empresa que coida os xardíns públicos? Queremos saber canto nos custa unha praza de día nun centro privado co que concerta o concello e comparala co que nos custaría se a xestionase directamente o concello? Pois este é o sitio. Neste capítulo tamén aparecen os gastos de publicidade e propaganda (código 22602

na segunda columna das páxinas de exemplo).

Capítulo 3: gastos financeiros. Aquí van o custo dos xuros da débeda municipal. O principal que se amortiza vai no capítulo IX.

Capítulo 4 e 7: transferencias correntes e de capital. Son as subvencións que ten previsto conceder.

Capítulo 6: investimentos reais. Aquí inclúese o gasto na construción de escolas infantís, pistas deportivas, alquitrado de vías, etc.

Capítulo 8: activos financeiros. Os concellos invisten en fondos ou calquera outro activo financeiro porque teñen diñeiro que non van necesitar e así obteñen rendibilidade por eles (cartos que serían xuros bancarios, é dicir, ingresos patrimoniais (capítulo V de ingresos)).

Capítulo 9: pasivos financeiros. Amortizamos parte dos préstamos pedidos no pasado.

E antes da despedida, unha última cousa: os concellos agrupan os gastos en función das súas áreas de actuación. En cada unha destas áreas podes atopar desglosados os distintos capítulos (é dicir, os distintos tipos de gasto).

Revisade as contas dos vosos concellos e facede os vosos cálculos. Deben estar no seu portal web, algunhas máis accesibles ca outras. Bon proveito!

Ás furtadelas

Parte do desencanto que temos coa clase política derívase da falta de coherencia no seu discurso, da capacidade camaleónica de mudar de opinión cando así o estiman. A confianza é o presuposto básico da democracia. A lei antitabaco produciu declaracións esperpénticas por parte de moitos políticos que se desdicían das súas declaracións previas, ou simplemente improvisaban á calor dos titulares mediáticos. Para mostra...un Rajoy.

A desmemoria, a preguiza ou a mentira

Oceanía nunca estivo en guerra contra Eurasia e o PP xamais apoiou a Lei Antitabaco. “Nós non votamos esa lei”, asegurou o luns [17 de xaneiro] Mariano Rajoy en Radio Nacional. “Creo que a nosa posición final foi de abstención”, dixo o líder da oposición, que cre mal. A lei aprobouse o recente 21 de decembro no Congreso co apoio do PP. Chega con repasar a intervención no Parlamento do deputado popular Santiago Cervera, que foi quen negociou polo PP o pacto antitabaco co Ministerio de Sanidade, para ver que ese día o consenso foi case total. Abstención? Diso nada. Algunhas das frases de Cervera: “Estamos ante o principal problema de saúde pública de España”. “Estamos ante unha intervención lexislativa plenamente xustificada”. “Estamos a defender a liberdade do non fumador”. A lei de 2005 “quedaba curta”. “Somos tamén nós quen auspiciamos para a poboación española un futuro libre de enfermidades xeradas polo tabaco”. Amén.

Aclarado este detalle, queda algo por resolver. Por que Rajoy esquece agora a posición do seu propio partido sobre a Lei Antitabaco? Tres posibles respostas. A primeira, pode que esteamos diante dun problema de desmemoria que o presidente do PP debería facerse revisar: a votación foi hai menos dun mes e o propio Rajoy estaba presente, no seu escano. A segunda, que aínda que o corpo de Rajoy estivo alí, dándolle ao botonciño do “sí”, é posible que a súa mente mentres tanto viaxase a mundos mellores, como o próximo partido do Madrid. E a terceira, que talvez Rajoy é perfectamente consciente de cal foi a postura do PP sobre esta lei, pero agora que algúns fumadores e hostaleiros se enfadaron, sempre é máis cómodo mentir, que estamos nun ano electoral.

Tomado do blog www.escolar.net

Non son unha xeración perdida, son o teu futuro

Poida que sexas ti, ou o teu noivo ou noiva, o teu irmán, a túa curmá, o teu mellor amigo ou a túa compañeira de piso. Ou todos eles. Tras tantos anos estudando e índote ao estranxeiro, participando en prácticas e formándote para ser parte a xeración mellor preparada da *Historia*, poida que tamén encares a peor situación ata agora. O desemprego xuvenil nunca foi tan elevado no mundo e en Europa. É hora de actuar. A crise golpeou gravemente ás sociedades europeas e tomáronse medidas para rescatar aos bancos, e despois para reducir os orzamentos para aforrar o diñeiro gastado neses bancos. Pero, que pasa coa mocidade?

pedimos unha oportunidade

Ningún goberno ou político está facendo nada coherente para cambiar a nosa situación. E eles non se dan conta de que o que está en xogo non é só o noso presente, senón tamén o seu futuro. Europa non superará a crise sen a nosa xeración. Nós sere-mos a forza detrás da recuperación, a nosa ambición será a que traia a prosperidade nos próximos anos.

Hoxe, exactamente hai 50 anos, John Fitzgerald Kennedy dixo aos seus novos compatriotas: *Non te preguntes o que o teu país pode facer por ti, senón o que ti podes facer polo teu país*. Hoxe, mozos en toda Europa, en Madrid, París e Budapest, en Londres, Tallín, Atenas ou Bruxelas, non só estamos lendo esta mensaxe, senón tamén estamos listos para probar o que podemos facer polos nosos países. Pero preguntamos aos nosos líderes onde está a oportunidade que tan duro traballamos para conseguir. Non queremos ser unha xeración perdida, porque o custo, non só para nós, senón para toda a sociedade, sería moi alto. Estamos dispostos a compartir o noso valor. Así que pedimos ás nosas cidades e empresas unha cousa moi concreta: algúns días con eles, nas súas oficinas, para ver cales son as súas necesidades futuras, e eles verán que xa temos o talento que necesitan hoxe. Segundo os nosos perfís, poderemos probar as nosas aptitudes durante unha semana na que eles se beneficiarán da mellor xeración da Historia e nós poderemos atopar un xeito de entrar no mercado laboral. O que antes foi un rumoreo ignorado polos nosos políticos pódese converter nunha onda de mozos europeos que cambiará esta escura realidade. Aquí e agora podemos alzar as nosas voces e demandar o que nos pertence: unha oportunidade. Pero necesitamos probar que estamos dispostos a participar. Comparte esta mensaxe e envíallo a todos os que coñezas coma ti e participa no cambio do noso destino cando o momento chegue. Únete a nós (<http://www.facebook.com/pages/Leading-our-future/178923065481513>), porque a crise non pode ser unha escusa para quedar fóra, senón o argumento para estar onde pertencemos, liderando o noso futuro. Faino

O noso taboleiro

FESTA DO LUME 2011

e asemblea anual da asociación Irimia Pazo de Galegos

Conversa arredor de Irimia e de Pepe Chao

Don Bosco- Belvís. Santiago

Sábado 5 de febreiro

Contra a festa da candeloria, cando os día xa comezan a medrar, facemos cada ano a nosa gran xuntanza, na que contamos o que facemos, miramos como melloralo, intercambiamos ideas e experiencias, compartimos xantar e vida e celebramos arredor do Pan e da Palabra.

Neste ano tamén comezaremos coa asemblea da asociación e despois pasaremos a reflexionar xuntos sobre Pepe Chao -e de paso sobre a mesma Irimia- contando cunha serie de voces ben coñecedoras da súa traxectoria. Xaquín Campo Freire e Bernardo G. Cendán falarán sobre a etapa ferrolá de Pepe Chao. Carmela Capeáns fará memoria do Chao irimego e Andrés Torres Queiruga fará unha semblanza do pensamento teolóxico de Pepe. A cousa terá formato de mesa redonda e será moderada por Daniel López Muñoz.

Este é o noso plan para o día 5:

9,30 En primeira convocatoria (e 10,00h en segunda):

Asemblea anual da asociación.

12,00 Descanso

12,30 Conversa arredor de Pepe Chao

14,30 Xantar compartido

16,30 Celebrando arredor da Pepe: Eucaristía da candeloria

18,00 Remate

EDITA: Asociación A. IRIMIA

FEITO EN PAPEL RECICLADO

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Muñoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopena, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Bernardo García Cendán, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedrón Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

SUBSCRICIÓN: Apdo. 296 - 15705 Santiago de Compostela. Telf.: 655 028 253 / subscripciones@asociacion-irimia.org

SUBSCRICIÓN: ordinaria: 24 Euros. de Apoio: 36 Euros. **Correo electrónico** - asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: Caixa Galicia, CC/2091-0349-45-3040005822 - Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81 **TIRADA:** 1.000 exemplares

DESEÑO E MAQUETACIÓN: Ninfa, Riveiro, Martínez

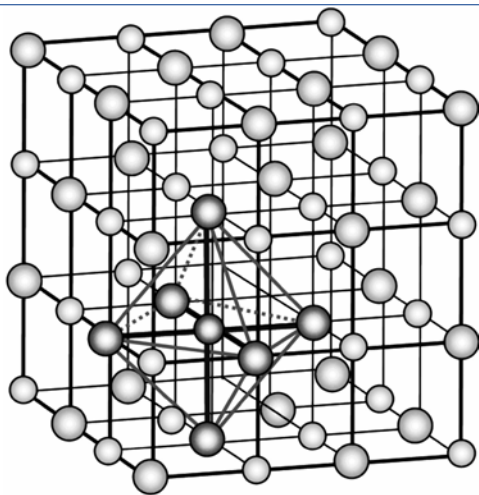
ISSN: 2172-9182

IMPRIME: Artes Gráficas LITONOR S.A.L.

DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓN ELECTRÓNICA: <http://www.vieiros.com/canales/26/canal-irimia> / <http://asociacion-irimia.org/revista.xhtml>

Boa Nova

As bágoas saben a sal, coma o mar. Sei ben o que é un faro, son da Coruña. O sal, coma a luz, ten a calidade de se esluír, de se desfacer en ínfimas partículas que o invaden todo en silencio. Ante estas frases túas, Señor, quedo calada, procuro a maneira de facerme sal e luz, silandeira pero forte, capaz de todo, de calquera cousa que traia unha raiola para albiscar o teu Reino. Van días de brétema e invernía. Os faros buscan rachar o horizonte e teiman as bucinas por guiar as lanchas a porto. Corren tempos de des-gustos. Non, non tes que explicarme máis, ben sei a falla que nos fai o sal e a luz.

Sen saber moito cara onde tirar ando a procurar as túas pegadas ás atoutiñadas, non quero quedarme sosa e cega. Agárrome canto podo a cada faísca que me di que é por aí... o teu norte, o meu, o noso norte que insistentemente marca, sen repousar, sen ceder nin un centímetro o teu Espírito vivo e testalán. El vai silandeiro prendendo cacharelas por aí, só se ven leves vagalumes pero eu sei que a brétema trae sabor a sal, sei que os vagalumes pronto serán laparadas incendiarias. Traballaremos para que así sexan, para que se vexa, porque as nosas obras falarán da nosa fe, aínda que fora estea escuro. Hai tanto por facer para salgar este mundo, será por traballo! Malia que parece que tantos só empregan o seu sal para botalo nas feridas e prefiren acender candeeiros ostentosos que non deixan ver nin as estrelas. Outros, outras, pecadentos como os que máis, pero silandeiros e testáns, teremos que aprender a poñer o noso facho ben alto. O pobo non pode esperar máis por esa cidade nova que tantas veces prometemos construír. E sabes que? Como sei que non nos darás descanso mentres non demos a cara, non temos medo. Que o saiban todos.

Christina Moreira

Mateo sitúanos de cheo no Sermón do monte. Xusto despois de Xesús expor as benaventuranzas, ese auténtico programa de vida para todas/os quen o queiran seguir na vivencia do Reino, o evangelista afonda na actitude que debe presidir en quen din ser seguidoras/es de Xesús. Unha mensaxe que acaía moi ben na época que Mateo estaba a escribir o evanxeo posto que as comunidades cristiás estaban a vivir un momento conflitivo co resto dos xudíos, xa que malia respectar escrupulosamente a lei de Moisés comezaban a seren expulsados das sinagogas, mentres que dentro das propias comunidades cristiás algúns de quen proviñan de fóra do xudaísmo comezaban a se cuestionar o significado e a pervivencia desas normas, abrindo un novo conflitivo, esta vez dentro das mesmas comunidades.

Así Mateo, a través de dúas imaxes propias da vida cotiá, contadas con sinxeleza, máis cargadas dun forte simbolismo para os xudeus, coma son o sal (símbolo da fidelidade e da alianza de Yahvé co seu pobo) e a luz (Yahvé el mesmo é a principal fonte de luz), indica como deben perseverar as comunidades de seguidores de Xesús: como o sal, as comunidades deben se decatar que non son un fin en si mesmo, senón o importante é o que aderezan; e coma a luz, deben ter clara que a súa función é alumear a mensaxe de Xesús, aínda que no seu tempo ademais de iluminar ardesen coma lampadas embaixo da artesa.

José A. Martínez

A CLAVE

DOMINGO 6 DE FEBREIRO.
5º DO TEMPO ORDINARIO
Mt 5, 13-16

Naquel tempo, dixo Xesús aos seus discípulos: "Vós sodes o sal da terra. Mais se o sal se volve insulso, con que se vai salgar? Para nada vale xa, senón para tirar con el e que o pise a xente. Vós sodes a luz do mundo. Non se pode agachar unha cidade afincada na cima dun monte. Tampouco se encende unha lampada para poñela debaixo da artesa, senón sobre o candeeiro, para que alume a todos os da casa. Alume así a vosa luz aos homes, para que, vendo as vosas boas obras, glorifiquen a voso Pai que está nos Ceos".

A PALABRA

Falando da lingua

Lidia e Valentina

Únete á reciclaxe das palabras

Quedamos a falar o outro día da recuperación do léxico propio, do enxebre, dese que non está contaminado, do puro...

O noso léxico está contaminado polo castelán, lingua coa que convivimos. As interferencias non só son léxicas; por exemplo usamos *escoba, castelanismo, por vasoira (chegamos incluso a darlle dous usos diferentes a cada unha delas: *escoba, a que se merca no “súper”, para varrer os cuartos, e vasoira, a feita con mesquitas, para varrer o cuberto). As interferencias son tamén semánticas, así se en castelán usan *romper*, nós tendemos a usar só *romper*, que tamén é correcto en galego, pero isto vai en detrimento de *esgazar* (que quizais sexa a palabra máis perfecta para que unha planta perda unha póla ou lla quite-mos), *rachar* (separar en dúas partes total ou parcialmente, algo unido), *esnaquizar* (romper en anacos moi pequenos)... E ó mesmo tempo *esgazar*, por exemplo, pode utilizarse tamén co significado de ferirse lixeiramente perdendo algo de pel, cando para este caso temos outra palabra máis perfecta, *esfolar*; e *rachar* pode ser, entre outras cousas, darlle un cor-

te ás castañas para que non estalen ó asalas, cando aquí poderíamos utilizar quizais con máis precisión *anozcar*... Este é o conto de nunca acabar! Xa fixemos alusión nunha ocasión a que non existe a sinonimia perfecta e esta é unha mostra máis...

Pois si, estas entran tamén no grupo das palabras enxebres, esas que levan máis tempo no idioma e que moitas delas xa están perdendo uso, moitas veces porque fan referencia a un mundo que tamén está en desuso. Con todo, aínda que palabras como *celeiro* (almacén, xeralmente de cereais, pero tamén de palla, herba seca, cousas vellas...) fai referencia ao mundo rural, pódese reutilizar hoxe como sinónimo de almacén. Pasa o mesmo con outras que traemos da nosa infancia, como *gradicela*, que ademais é polisémica, xa que pode facer referencia a unha balastrada ou a unha mira para dirixir a vista cara a un punto concreto ou tamén a unha reixa para cubrir aberturas pequenas. Que tal se botamos man destas palabras e de moitas outras que van quedando no esquecemento? Contamos convosco!

O Fachineiro da lingua

Simbólico vs diabólico

Que o (non) uso do galego no Senado levante a polémica que vimos nas portadas dos xornais proclives ao spanish only dános unha idea de cal é a idem que os partidos e a xente que ve isto coma un desatino teñen nunha mente na que non lles cabe a menor dúbida. Que nalgún xornal de fasquía sería empreguen o termo vascuence, correcto sí, pero que lembra inmediatamente a visión esperpéntica que daba a *Enciclopedia Álvarez* sobre as linguas de España ponnos ante un panorama ben pouco propio para os que falamos

outras cousas. Que dúas senadoras galegas se negasen a empregar naquel ámbito de representación territorial a lingua propia de Galicia tamén é índice da situación anormal na que (infra) vive o noso idioma. Claro que o futuro do galego xógase máis ben nas discotecas, nos botellóns, nas redes sociais ou nos recreos, pero o Senado é un espazo simbólico e lembremos o que di Pepe Chao: simbólico é o que o une; o que separa é diabólico. Canta razón encerran as etimoloxías!

A.Q.